

Kuthi Ádám esperes és Gyarmathi Ferenc egyházmegyei jegyző 1800. október 30-a és november 26-a között egyházlátogatást tartott a békési egyházmegyében. Ennek során Makón, Kisperegen, Erdőhegyen, Ágyán, Vadászon, Bélzerénden, Nagyzerénden, Feketegyarmaton, Gyulaváriban, Gyulán, Dobozon, Békésen, Vésztőn, Köröstarcsán, Mezőberényben, Gyomán, Békésszentandráson, Szentesen és Hódmezővásárhelyen jártak. A vizitáció kérdéseire adott válaszokat gyakran rövidítve közlik, de az megállapítható, hogy minden esetben megvizsgálták a lelkészek, a tanítók és a gyülekezet erkölcsi viselkedését. A legtöbb esetben rögzítették azoknak a személyeknek a nevét, akik jelen voltak az egyházlátogatás során. Általában kitértek a gyülekezeti iratkezelésre és a lekipásztorok státuszára. A legtöbb esetben feljegyezték az egyházközösség ingatlanainak állapotát, a szegények helyzetét, a diákok létszámát, a születések és halálozások számát. Rendszeresen felmérték a gondnokok működését, a gyülekezeti számadások vezetését, és tudakozódtak a lelkész fizetésének állapotáról. Néhány esetben a filiák helyzetére vonatkozó adatokat is rögzítettek.

[p. 121.] Acta visitationis canonicae anni 1800.

[...]

[p. 102.] Acta visitationis canonicae ecclesiarum helv[eticae] confess[ioni] addictarum, v[enerabilis] tractus Békésiensis, in anno 1800 mensibus Octobri et Novembri peractae, ab a[dmodo] r[everendo] d[omino] domino Adamo Kuthi, venerabilis tractus ejusdem seniore ord[inario] cum sibi adjuncto tractus notario Franc[isco] Gyarmathi, inchoatae Makóinæ d[ie] 30-a Octobr[is] secundum puncta ideae visitationis consultae.

Ad punct[um]: 1-um, 2-um, 3-um sicut anno praeterito.

4-um. N[ume]rus familiarum, sive conjugum paria sunt 1198.

5-um. Pastores eccl[esi]ae sunt iidem, qui anno superiore

6-um. R[everendus] Franc[iscus] Gyarmathi est ordinatus et formatis provisus, sed r[everendus] Nicol[aus] Etsedi non est.

7-um. Puncto huic in omnibus requisitia bene respondent.

8-um. Huic quoque puncto pariter.

9-um. Pariter huic.

10-um. Matricula ecclesiae datur, quae dicitur ab anno 1742, jam nunc, ab aliquot annis, accurate.

11-um. Salaria ministrorum quae integre et suo tempore administrantur, diarium tractus, cui inscripta sunt, monstrat.

12-um. Auditores sacra frequentant diebus praesertim dominicis sedulo.

13-um. Disciplina eccl[esiastica] propter impedimenta extranea, taliter qualiter, dum et quando exercetur, hinc mores auditorum corrupti, multi furnicatores adulteri, maledici, [...].

14-um. Curator ecclesiae Franc[iscus] Végh tractor bona eccles[iae] rite administrat, ac in caeteris puncto hoc expressis ecquisitis, recto ordine et modo procedit.

15-um. Pauperes et orphani domatim et ex publicationibus curantur, danturque cassae duae, pauperum et orphanorum.

16-um. Templum quidem est in statum bono, sed est angustum, parochialium aedium altera est in statu pessimo, pariter scholae utraque filiarum, verum earundem reparatio promissa est.

17-um. Rector scholae per dimissionem canonicam Josephi Szüts hoc tempore factam, vacat. Praeceptor primarius, titulo conrectoris Joh[annes] Nagy, secundarius Franc[iscus] Szabó, praeter hos docent in schola quatuor scholae alumni, Joh[annes] Szabó, Mich[ael] Szentesi, Joh[annes] Szabó.

18-um. Sunt omnes probati moribus et in officio quisque suo, sedulus.

[p. 103.] 19-um. Puellarum praeceptores sunt Steph[anus] Deák et Franc[iscus] Maróthi, hi quoque, praesertim d[ominus] Maróthi et in officio et in moribus, familiaque probati. Sed querulati sunt uterque de aedificiorum necessariorum defectu et destructione, et de materiarum ad fornaces calefacienda necessariarum mala subministratione.

20-um. Pueri scholam frequentantes sunt nro. 303, puellae sub praeceptoratu St[ephani] Deák 108, Franc[isci] Maróthi 137. Non frequentantium puerorum et puellarum numerus exui potest ex conscriptionis diario anno 1799 facto.

21-um. Salaria his omnibus docentibus debito tempore exsolvuntur a parte eccl[esi]ae v[el] communitatis, verum a parte discipulorum titulo didactri solvendorum, multae sunt restantiae.

Praesentes in hac visitatione fuerunt pastores ecclesiae, ut ex primaribus ecclesiae, Franc[isco] Szűts, Franc[isco] Joó inspectores seculares scholarum, jurati oppidi Steph[ano] Joó, Joh[anne] Varga et oppidi notarius primarius Petrus Bánffy.

K[is]Peregrini continuata est Visitatio canonic[a] d[ie] 1-a Nov[embris], praesentibus loci ministro, ex primaribus ecclesiae, n[omi]natim judice primario Andr[ea] Nagy, juratis Georgio Farkas, Mich[aele] Veres, Fr[ancisco] Szabó, Joh[anne] Veres, St[ephano] Diószegi, Greg[orio] Farkas, Paulo Molnár, Andrea Farkas, Mich[aele] Szabó, Petro Valkú, St[ephano] Vég, St[ephano] Fegyverneki, Joh[anne] Farkas, Fr[ancisco] Szabó.

Punctum 1-um, 2-um sicut anno superius.

3-um. Filiales habet Battonyae familias 13, anumar[um] 57, praeter has M[ező]Hegyesini et Aradini in arce milites stativarios.

4-um. Familias numerat 97.

5-um, 6-um et reliqua ad 12-um exclusive sunt ita, uti anno super[ius].

12-um. Auditores sunt magnam partem malitiosi, n[omi]natim Joh[annes] Lakatos et nobilis Joh[annes] Gerőts sunt blasphemi, quarum alter i[ncliti] co[mis]t[a]tui delatus est, sed nondum luat.

13 et 14-um. Ita ut alias.

15-um. Pauperes et orphani non sunt, qui providerent[ur], publicant[ur], tamen ex quibus publicationibus pauperum parentum pueri et puellae scholares provident[u]r.

16-um. Templum jam est in statu mediocri, sed, quia est angustum, parant duos porticus aedicare. Aedicia parochialia et scholaria necessaria dant[u]r. Coemeterium circumvallatum quidem est, sed renovatione indiget, quae promissa est.

17-um. Ludimagister Mart[inus] Szentpéteri eosdem defectus et excessus habet [p. 104.] quos anno super[iore] negligens in officio, frequentas campanam publicam, saepe temulentus est. De quibus admonitus, se excusat officio notariatus, per quad non nunquam cogitur cum judice, et juratis ad campanam pergere.

18-um. Discipulus numerus plures simul et puellas 40. Scholam non frequentantes pueri et puellae sunt aliquot, quarum parentes refractarii ut coguntur judici, curatori et aedili impositum est.

19-um. Salarium suo tempore exsolvitur et pastori et ludimagistro.

Nb. Ad querelam curatoris et aedilis, quod nempe ad publica pagi servitia et robottus adigantur, primores pagi admoniti sunt ut a talibus supersedeant, et nisi paverint ad tractus congregationem citabuntur.

Erdőhegyini visitatio continuata est d[ie] 3-a Nov[embris] praesentibus loci ministro, juratis pagi, Greg[orio] Zödi, Mich[aele] Zödi, Fr[ancisco] Cseke, St[ephano] Henrich, St[ephano] Pipulai, Mich[aele] Pálfi, Joh[anne] Pálfi, notario Steph[ano] Keresztes, curatore Jos[epho] Takáts.

Punct[um] 1-um, 2-um sicut anno super[iore].

3-um. Filiales habet familias illas circum circa, quae jam superiorib[us] annis ad hanc matrem adfiliatae sunt.

4-um. Familiarum numerus 106.

5-um. V[erbi] D[ivini] minister Steph[anus] Négyesi Nagy, hoc anno Gyulae d[ie] 27-a Maii solenniter exmissus et ingrediatus.

6-um. Formatas non habet.

7-um. Libros quidem sufficientes habet, sed Canon[es] Eccl[esiasticae] B[eatae] Mandata Regia, uti nec determinationes superintendent[iales] non habet, nec in archivo ecclesiae inveniunt[u]r.

8-um, 9-um. Probatus.

10-um. Matricula datur quidem, ducta ab a[nn]o 1772, sed non accurata, specifice matrimonia ab a[nn]o 1793, funera ab a[nn]o 1787 non sunt inscripta.

11-um. Salarium ministri, auctum et a matre, et a filiali K[is]Jenőensi, relatum est in diarium tractus.

12-um. Auditores pastor accusat inobedientia et contemtu tam erga totum ministerium et tractum, quam erga se, nominatim judicem Steph[anum] Borbély, ea propter r[everendus] minister coram declaravit, se, nisi aliter erunt affecti, stationem anno impleto mutaturum.

13-um. Disciplina eccl[esiastica] est in pessimo statu, maledici, incestuosi, adulteri et caeteri facinorosi fere absque ulla poena civili dimittuntur; ex quibus pro exemplo r[everendus] minister producit aurigam pagi, in praesentia ejusdem horrende blasphemantem, post notificationem quoque, a judice multum mansisse, quare primoribus pagi [p. 105.] severe impositum est, ut tales, speciatim auriga hic, dominali fiscali deferantur, poena promerita plectendi.

14-um. Curator eccl[esi]ae Joseph[us] Takáts, qui puncti hujus requisitis bene respondet. Nb. Tempus rationis curatorialis praestandae et exigendae, congregatio tractualis determinabit, ad uniformitatem observandam.

De debito tractui exsolvendo, cum interusurio, admonita est ecclesia, pariter de 86 illis rftis, quos huc usque communitas detinet, cum tamen ecclesiae valachicae exsolvit, per aequalitatem jus incassandis. Nb. Contractuales 86 in rfti ad 51 rftos reducti sunt, ac ut restans incassator Steph[anus] Gyulai, ex restantiis ecclesiae reformatae exsolvat, admonitus est.

15-um. Pauperes et orphani dantur quidem, sed non provident[u]r, adeoque jussum est, ut publicentur ac provideantur.

16-um. Templum respectu sellarum renovatione indiget, de aedificiis parochialibus r[everendus] pastor, licet in malo sint statu, non est querulatus, tamen ecclesia monita est, ut et ibi meliora et necessaria aedifica et in schola stabulum, procuret.

17-um. Rector Jos[eph]us Zágóni, qui querelam depositum super id, quod propter parentes altercantes moderata uti disciplina inter discipulos non possit. Inviatus est de super ad presbyterium locale.

18-um. Discipulos habet, pueros 30 puellas 28.

19-um. Bihil de eo ecclesia querulata est.

20-um. Salarium suo tempore exsolvitur.

Ágyaini visitatio continuari non potuit propter absentiam pastoris r[everendi] Joh[annis] Dávidházi, attamen schola visitata est, et examinatis rectoris discipulis sexus utriusque, ejusdem rectoris Stephani Vágó sedulitas et labor proficuus prodiit. Primores ecclesiae, qui praesentes fuerant de aedibus parochialibus et aliis necessariis aedificiis exigendis, jam a pluribus annis omni visitationis tempore adversis, serio admoniti sunt.

Vadászini continuata est visitatio d[ie] 3-a Nov[embris] praesentib[us] loci ministro, notario pagi, juratis duabus et curatore eccl[esi]ae.

Punctum 1-um, 2-um, 3-um uti alias.

4-um. Familias habet 118.

5-um, 6-um. Formatis provisus est r[everendus] Johannes Szilágyi.

7-um, 8-um, 9-um. Per doctrinam et conciones esset acceptus, sed in moribus deficit, tamquam vinosus, ea propter admonitus, data dextra promisit se emendatarum

10-um, 11-um, 12-um, 13-um ita se habent, ut anno super[iore].

14-um. Curator Joh[annes] Szilágyi, qui officio hoc rite fungitur ad exigentiam hujus puncti, p[rop]ter id, quod ratio ejus jam a duobus annis, ab negligentiam notarii remanet.

15-um. Pauperes et orphani non dantur: ecclesia tamen ut tales publicentur in futurum, admonita est.

16-um. Templum est in statu malo, sed circumstantiis ecclesiae in melius mutatis [p. 106.] se renovaturum promiserunt. Aedificia parochialia pariter renovationem requirant. In lignis focalibus administrandis sunt negligentes.

17-um. Rector Mich[ael] Szabó accusatus de suspecta conversatione cum quaedam prostibula, quam apud se detinet et alit, admonitus est, ut eam dimittat. Verum n[omi]natus rector praefracte negavit se illicitam cum ea habere consuetudinem.

18-um. Discipulos habet nro. 25. Scholam non frequentantes pueri et puellae numerari s[unt]t fere 100.

19-um. Salarium rectoris nondum est exsolutum in naturalibus, sed promisit ecclesia 30 illas metretas, quae restant, exsolutur ita, ut in medietate hordeum, in altera medietate avenam datur. Lignorum focalium restantes orgias 2 pro a[nn]o super[iore], 12 vero pro hoc anno, v[el] in natura, v[el] in aere exsolutur se eccl[esi]a obligavit.

B[él]Zerindini visitatio continuata est d[ie] 4-a Nov[embris] praesentibus r[everendo] loci ministro, judice Joh[anne] Pap, juratis Mich[aele] Sütő, Steph[ano] Boldisár, et Steph[ano] Illyés curatore.

Punctum 1-um, 2-um, 3-um sicut anno super[ius].

4-um. Familias habet 62.

5-um. Pastor Paulus Lázár.

7-um. B[eata] mandata regia descripta in hac ecclesia non sunt inventa, quoniam, uti dicitur, r[everendus] Fábián antecessor secum abstulit. R[everendus] d[ominus] Lázár secum hoc Erdőhegyino adtulit, rationem addens, quia Erdőhegyiensis ecclesia diarii pretium non exsolvit.

8-um, 9-um. Sicut ante.

10-um. Matricula habent ab anno 1772 baptizatorum et matrimoniarum sed mortuorum de est consignatio ab annum 1788 diem 5-a Januar[ii].

11-um. Salarium ministri venit in controversiam, si quidem diarium tractus monstrat salarium in aere parato 36 rftos, suem saginatum, sal et sebum continere. Ecclesia vero non plus quam 30 rftos in aere parato continere *ait*, illos vero 6 rftos loco deputatorum prius nominatorum adjectios esse, adfirmat. At cum in diario tractus illud ipsum ecclesiae scriptum, pagi sigillo usuali munitum habeatur, impositum est ut illud solvendo observat.

12-um. Auditores sacra frequentant. R[everendus] minister interim retulit, quod primores ecclesiae in locale presbyterium vocati, praeter curatorem, non compareant. Injuncta est illis ad convocationem r[everendi] ministeri comparitio.

13-um. Ut ante.

14-um. Curator Steph[anus] Boldisár cuius ratio pro hoc anno nondum revisa est.

15. Pauper unus datur Petrus Gali, qui publicationib[us] providetur.

16-um. Templum vergit ad ruinam: parochialia et scholaria aedificia necessaria deficiunt, quare imposta est illi aedificatio eorundum.

17-um. Ludimagister Steph[anus] Hamza.

18-um. Et in offici administratione et in moribus probatus est.

19-um. Discipulos numerat in summa 39. Pueros 20, puellas 19.

20-um. Salarium exsolvitur ex cassa eccl[esi]ae at discipuli h[abe]nt restantiam 5 metretarum.

[p.107.] N[agy]Zeréndini continuata est visitatio d[ie] 4-a Nov[embris] praesentibus loci ministro, juratis pagi Andr[ea] Adorján, Franc[isco] Dávid, Mich[aele] Farkas, curatore Steph[ano] Pap et loci notario.

Punctum 1-um, 2-um, 3-um sicut anno super[iore].

4-um. Familias habet 202.

5-um. Pastor idem, qui anno super[iore].

6-um. Formatis destituitur.

7-um. Libri sufficientes non habet, quamvis anno super[iore] promiserit se comparaturum.

8-um, 9-um. Sicut alias.

10-um. Matricula ducitur ab anno 1774, sed est defectuosa. Antiqua incendio periit.

11-um, 12-um, 13-um ut alias.

14-um. Curator, senior St[ephanus] Pap. Pro fundo habet eccl[esi]a foenatum, unius molae aquatilis proventum sabbathalem. R[everendus] minister proposuit, judicem anni praeteriti officialib[us] dominilib[us] absq[ue] scitu v[el] consensu aliorum primorum 12000 lateres [...] mutuos dedisse, sed quos nondum reperitur, quare ecclesia admonita est, ut judicem moneat ad restitutionem illorum laterum, secus judicialiter convenietur.

15-um Pauperes 4 ex cassa et publicationib[us] aluntur.

16-um. Templum est in statu bono, verum in domo parochiali in camino, stabulo et crateribus fenestrarum, tabulis et mensa in musaeo defectus est, pariter in schola camera depositoria requiriritur: quare injuncta est eorundem comparatio et aedifica[ti]o.

17-um. Ludimagister Steph[anus] Vékony.

18-um. Probatus.

19-um. Discipulos n[ume]rat ex pueris 65, ex puellis 52. Pater refractarius Michael Kátai, ut filium 12 jam annorum in scholam mittat, progendus est.

20-um. Salarium ex cassa ecclesiae rite exsolvitur, sed didactorum multae sunt restantiae, ad naturalium a pueris debitorum collectionem, proprio aere rector cogitur currum conducere, quod inhumanum ac indebitum est.

F[ekete]Gyarmathini visitatio continuata est d[ie] 5-a Nov[embris] praesentibus loci ministro judice Joh[anne] Hégely, curatore Mich[aele] Szilágyi et juratis quatuor.

Punctum 1-um, 2-um, 3-um sicut anno super[iore].

4-um. Familiarum numerus 187.

5-um. Ut alias.

6-um. Formatis pro visus nondum est.

7-um. Libris partim pro visus est, liturgiam, canones eccl[esiastices] et b[eata] mandata regia ex parte descripta, habet.

8-um, 9-um, 10-um, 11-um, 12-um sicut alias.

13-um. Disciplina eccl[esi]a si casus intervenerit exercebitur, sed jam a multo tempore nullus fuit.

[p. 108.] 14-um. Curator Mich[ael] Szilágyi officio suo bene fungitur.

15-um. Pauperes sunt 2, publicationibus aluntur. Orphani publici non dant[u]r.

16-um. Templum, parochia et schola estunt in bono statu, nec in aliis minoribus, aedificiis, ullus est defectus.

17-um. Ludimagister Joh[annes] Molnár.

18. Negligentia accusatus est, quare admonitus est, ut fieret diligent[us]. Praeterea impositum ei est, ut diarium habeat, cui dietim in scribat ea, quae docet, et agit in schola, quavis tandem die solis per inspectores subscribi curet.

19-um. Discipulos ea pueris numerat 169, ex puellis 36.

20-um. Salarium ex cassa ecclesiae rite exsolvitur, sed in naturalibus, a discipulis obvenientibus, habet restantias.

Gy[ula]Várini visitatio continuata est d[ie] 5-a Nov[embris] praesentibus loci ministro, judice Mich[aele] Pap, juratis Steph[ano] Szabó, Andr[ea] Hajdu et notario Casp[aro] Tabajdi.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um nota sunt.

4-um. Familiarum n[ume]rus 206.

5-um. Pastor idem qui anno super[iori].

6-um. Formatas non habet.

7-um. Punctum hoc in caeteris recte se habet, verum b[eata] mandata regia in archivio eccl[esi]ae descripta non inveniuntur.

8-um, 9-um bene se habent.

10-um. Matricula duci cepit ab anno 1772. Nb. Notarius loci retulit, apud se detineri matriculam antiquaem, quam eccl[esi]ae se restitutur promissit.

11-um. Salarium ministri inscriptum est diario tractus: foeni et sementis respectu, quae ecclesia invito ministro ad aes paratum, sed leve tantum, reduxerat, superioris anni visitatione promiserat in natura praestitur, jam hoc anno id praestitit.

12-um. Sicut alias.

13-um. Disciplina eccl[esiastica] exerceretur, si darentur tales, qui mererentur.

14-um. Curator eccl[esiae] Steph[anus] Lovász. Ratio ejus pro anno 1799 nondum revisa est, sed eccl[esia] promisit id effectur[us] et rev[erendo] d[omi]no seniori transmissur[us].

15-um. pauper datur 1, qui tribus vicibus factis publicationibus providetur. Orphani publici non dant[u]r.

16-um. Templum est in statu bono, sed aedificia omnia publica eccl[esiastica] sunt in pessimo statu. Verum ad admonitio[ne]m rev[erendi] d[omini] senioris promisit eccl[esi]a domum parochialis renovationem.

17-um. Ludimagister Paulus Gál.

18-um. Accusatus est negligentia propter oeconomica, ea propter admonitus est, ut id saepe et cum detimento officii ne fiat.

19-um. Discipulos habet nr. 80, ex pueris 67, ex puellis 23. Scholam non frequentantes et parentes refractarii ut notentur, id r[everendus] d[ominus] senior [p. 109.] primoribus imposuit.

20-um. Salarium a parte cassae exsolvitur, sed didactra sunt in restantiis.

Gyulae visitatio continuata est d[ie] 6-a Nov[embris] praesentibus r[everendo] loci ministro et primoribus ecclesiae, curatore St[ephano] Monori, praesbyteris Mich[aele] Olasz, Joh[anne] Tűri, Fr[ancisco] Kertész, Mich[aele] Monori.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um sicut alias.

4-um. Familias habet 500..

5-um. Sicut alias.

6-um, 7-um, 8-um, 9-um, sicut anno super[iori].

10-um. Matricula ducitur ab a[nn]o 1768.

11-um, 12-um, 13-um sicut alias.

14-um. Curator Steph[anus] Monori, puncto huic accurate respondet.

15-um. Pauperes sunt 4, qui publicationibus aluntur. Orphani publici non dantur.

16-um. Templum, parochialia et scholaria aedificia partim in bono, partim in deteriori sunt statu, quor[um] renovationem promisit ecclesia.

17-um. Ludi magister Joh[annes] Szász, praec[eptor] filiar[um] Georg[ius] Kotsis, qui testimonio eccl[esi]ae sunt probati: quod verum esse rector experientia testatus est, sed praceptor filiar[um] insufficiens ad docendum repertus est, cui consilium discendi et privatim, et a rectore datum est.

18-um, 19-um. Discipulorum numerus utriusque docentis in summa exhibitus non est.

20-um. Salaria utriusque rite exsolvuntur.

Dobozini visitatio continuata est d[ie] 6-a Nov[embris] praesentibus r[everendo] loci ministro et primoribus eccl[esi]ae, juratis et presbyteris, Joh[anne] Békési, St[ephano] Kováts, Mich[aele] Tsukás simul inspectore Joh[anne] Szabó et Matth[ia] Szilágyi curatore.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um sicut alias.

4-um. Familias habet 238.

5-um, 6-um, 7-um, 8-um, 9-um sicut anno praeced[enti].

10-um. Matricula ducitur ab anno 1766.

11-um. Sicut ante.

12-um, 13-um pariter.

14-um. Curator Matth[ias] Szilágyi, punctum hoc accurate observat.

15-um. Nec pauperes, nec orphani dantur, qui ex publico alerentur.

16-um. Templum est splendidum, aedificia parochiae in tolerabili sunt statu, sed scholae sunt in pessimo, novas exstruere intendit eccl[esi]a sepulchretum est fossa circumdatum, sed hiatus habet.

17-um. Rector Alex[ander] Németh, praec[eptor] filiar[um] Sigism[undus] Szabó.

18-um. Moribus sunt probati et in officio seduli, p[rae]sertim rector.

19-um. Discipulos rector habet 72, praec[eptor] filiar[um] 60.

20-um. Salaria utrique rite administrantur.

[p. 110.] Békésini visitatio continuata est d[ie] 7-a Nov[embris] praesentibus r[everendis] loci ministris, judice Joh[anne] Kotsard, juratis Georgio Liptsei, Petro Nagy, Andr[ae] Püske, notario St[ephano] Nagy, curatore Sam[uel] Liptsei.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um sicut alias.

4-um. Familiarum numerus non est exutus.

5-um, 6-um, 7-um, 8-um, 9-um sicut alias.

10-um. Matricula ducitur ab anno 1732.

11-um, 12-um sicut alias.

13-um. Disciplina eccl[esiastica] exercetur in illos, qui se sponte offerunt.

14-um. Curator Sam[uel] Liptsei, accuratus administratur, utrum ratio illius anni praeteriti nondum est revisa.

15-um. Pauperes ostiatim mendicantes sunt 15 dantur, et orphani, qui publicationibus providentur.

16-um. Templum est in bono statu ad intra, sed ad extra habet detrimenta. Aedificia publica eccl[esi]ae in parochiis et scholis sunt bona, est in majori parochia totum aedificium est angustum, musaeo destituitur, cogiturque r[everendus] minister saepe in pistrina laborare.

17-um. Rector Daniel Sipos, praec[eptor] St[ephanus] Börtsök, Joh[annes] Bondár, filiar[um] praec[eptor] Mich[ael] Diószegi, Mich[ael] Kis, Jos[ephus] Sukarói Magyar. Cantor Steph[anus] Kóródi.

18-um. Sunt omnes ad unum probati, morib[us] et diligentia.

19-um. Discipulos rector habet 102. Praec[eptor] St[ephanus] Börtsök 100, Bondár 114, filiar[um] praec[eptor] Mich[ael] Diószegi, Mich[ael] Kis 103, Jos[ephus] Magyar 67.

20-um. Salaria debito tempore rite administrantur.

Vésztőini visitatio continuata est d[ie] 8-a Nov[embris] praesentibus r[everendo] loci ministro, judice Andrea Mészáros, Fr[ancisco] Marhás, legislat[us] juratis Fr[ancisco] Tóth, Mich[aele] Kováts jurato et curatore.

Punctu[um] 1-um, 2-um, 3-um ita, uti anno p[rae]terito.

4-um. Familiae n[ume]rantur 500.

5-um, 6-um, 7-um, 8-um, 9-um sicut anno super[iori].

10-um. Matricula ducitur ab anno 1759.

11-um, 12-um, 13-um ad formam anni super[iori].

14-um. Curator Mich[aele] Kováts, accurate adimplet punctum hoc.

15-um. Pauperes 2 publicationibus providentur. Orphani non dantur, sed loco illorum, parentum inopum pueri et puellae tribus vicibus annuatim factis publicationibus sublevantur.

16-um. Templum, aedificia publica ecclesiae omnia sunt in statu bono, sepulchretum fossa circumdatum est, sed hiatus habet.

17-um. Rector Steph[anus] Tóth, praec[eptor] Georg[ius] Döme, filiar[um] praec[eptor] Daniel Soós.

18-um. Sunt omnes tres probati.

19-um. Rector habet discipulos 53, praec[eptor] 54, fil[iarum] praec[eptor] 105.

[p. 111.] 20-um. Salarium ex cassa eccl[esiastica] rite administratur, sed d[ominus] rector 30 metretarum restantiam habet a parte discipulor[um].

Inspectores scholarum de relationibus faciundis admoniti sunt: respectu cuius promissum est, se id deinceps quovis trimestri facturos.

K[őrös]Tartsaini visitatio continuata est d[ie] 9-a Nov[embris] praesentibus ministro interimali Gregorio Szilva, judice Georgio Puskás, juratis Joh[anne] Hajdú, St[ephano] Petneházi, Fr[ancisco] Petneházi, Joh[anne] Gyaraki, Mich[aele] Hajdu, Andr[ea] Szőke, ex plebe Mich[aele] Mező, Joh[anne] Tóth, Andr[ea] Tóth, Mich[aele] Gulyás, Paul[o] Gyaraki, curatore Mich[aele] Fülöp.

Punctu[um] 1-um, 2-um, 3-um.

4-um. Numerus familiarum 412.

5-um. Pastor interimalis super[ior] n[omi]natus.

6-um, 7-um ut alias, quia interimalis est, non sunt requisita.

8-um, 9-um. Ebriositate et scandalis aliis datis accusatus est, sed verificata non sunt allegata.

10-um. Quoniam salarium ordinarium in medietate, interimali, exhibitum est, discussio illius rejecta est ad sedem dislocatoriam.

12-um, 13-um sicut alias.

14-um. Curator eccl[esiæ] Paul[us] Gyaraki, cuius rationis revisio a duob[us] annis restat.

15. Nec pauperes, nec orphani dantur, attamen quotannis publicantur. In ra[ti]onem collegii tritici collectio promissa est.

16-um. Templum recenter erectum est in statu bono, sed parochialia et scholaria aedificia sunt pessima, quor[um] correctio v[el] reparatio injuncta est. Sepulchretum est circum vallatum.

17-um. Ludimagister Steph[anus] Onadi, praec[eptor] Fr[anciscus] Némedi, praec[eptor] filiar[um] Ladislaus Szalontai.

18-um. Rector et praeceptor de negligentia notati et admoniti sunt, eccl[esi]aeq[ue] impositum, ut serio scholae invigilet.

19-um. Discipulos rector habet 44, praec[eptor] 45, filiar[um] praec[eptor] 100.

20-um. Salaria rite administrantur.

M[ező]Berényini visitatio continuata est d[ie] 9-a Nov[embris] praesentib[us] r[everendo] loci ministro, judice Andr[ea] Bagi, juratis Steph[ano] Székely, Mich[aele] Perei, Fr[ancisco] Kolosi, St[ephano] Bagi, Mich[aele] Veres.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um.

4-um. Numerus familiarum 254.

5-um, 6-um. Formatis necdum est provisus.

7-um, 8-um, 9-um. Ecclesia prae tendit resolutionem: cui r[everendus] minister reposuit, id in usu non esse in ecclesiis, collegatu haud provisis. Ecclesia habet molam pro fundo.

10-um. Matricula ducitur ab anno 1769.

11-um, 12-um, 13-um sicut alias.

14-um. Curator Steph[anus] Bagi, qui respondet officio accurate, nisi quod ratio ejus de anno super[iori] remansit, sed ad anni futuri diem primum se [p. 112.] ecclesia r[everendo] d[omino] seniori transmissur[um] promisit.

15-um. Pauperes et orphani, qui publice alerentur, non sunt, si erunt, providebuntur ex publicationibus.

16-um. Templum ruinam minatur, novi erectio molitur, aedificia publica sufficienter dantur, sed sepulchretum est in malo statu.

17-um. Ludimagister Szentmihályi castra secutus est, adeoque rectoratus vacat, quare ecclesia invitatus[?] est in collegium Debrecinense. Filiar[um] praceptor Andr[eas] Varga.

18-um. Moribus quidem et sedulitate est probatus, sed cum fructu exili.

19-um. Discipulos n[ume]rat ...

20-um. Salarium rite et in tempore administratur.

N[ota] b[ene]: triticum 4 cubularum, quod in rationem collegii Debrec[inensis] collectum est, quodsi illuc transmitti non poterit, divedetur et cum pretio jam aliquot cubularum divendorum, hujus pretium q[uo]q[ue] transponetur ad r[everendum] d[ominum] seniorem.

Gyomaini visitatio continuata est d[ie] 10-a Nov[embris] praesentibus r[everendo] loci ministro, judice Joh[anne] Szendrei, [...] Mich[aele] Molnár, juratis Joh[anne] Tseri, Mich[aele] Bene, Petr[o] Szántai, Mich[aele] Kun.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um sicut alias.

4-um. Familiae numerantur 700.

5-um, 6-um, 7-um, [8-um], 9-um sicut alias.

10-um. Matricula ducitur ab anno 1773 d[ie] 25-a Sept[embris].

11-um. Salarium sicut antehac, verum in natualibus ad singulos 10 cubulos unus superaddetur pro supplemento quisquiliar[um].

12-um. Ut anno super[iori].

13-um. Disciplina eccl[esiastica] jam rigorosius exerceri cepta est in scortatores, sed injunctum est, ut et in maledicos et fures exerceatur.

14-um. Curator idem qui et judex, Joh[annes] Szendrei, cuius rationis revisio jam a tertio anno restat, fundum stabilem nullum habet eccl[esi]a, sed capitalem habet 1000 rft.

15-um. Nec pauperes, nec orphani publici dantur, neque publicantur, verum senes quaedam debilesque mulieres quandoque ex cassa publica providentur.

16-um. Ludimagister Steph[anus] Szondi, praec[ep]tor Mich[ael] Gál, filiar[um] praec[ep]tor qui et capellanus, Joh[annes] Bak, alter praec[ep]tor filiar[um] Joh[annes] Kabai.

Inspectore relationem praestare neglexerunt.

17-um. Probatи sunt.

18-um. Rector habet discipulos 75, praec[eptor] 128, scholam non frequentantes, illorumque parentes cogendi sunt per currentes, ad postulatum r[everendi] loci ministri. Praec[eptor] filiar[um] Joh[annes] Bak habet discipulos 93, Joh[annes] Kabai 80.

19-um, 20-um. Salaria omnium docentium rite administrantur.

[p. 113.] Sz[ent]Andrásini visitatio continuata est d[ie] 12-a Nov[embris] praesentibus r[everendo] loci ministro, juratis Steph[ano] Dorogi, Joh[anne] Dorogi, Mich[aele] Nemes.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um sicut anno praeterito.

4-um. Familiarum numerus 165.

5-um. Formatis nondum est provisus.

6-um, 7-um, 8-um, 9-um sicut alias.

10-um, 11-um, 12-um, 13-um sicut alias.

14-um. Curator Steph[anus] Motsi Szabó, accuratus in omnibus.

15-um. Pauperes dantur 2, qui publica[ti]onib[us] aluntur. Orphani non sunt.

16-um. Templum est in statu pessimo, novi aedificatio intenditur, ad quam jam habet eccl[esia] fundum aliquem, verum insuper recursum ad v[enerabilem] superintend[entem] facere pro succursu vult. Parochialia et scholaria aedifica sunt in statu tolerabili, januae indigent seris, sepulchretum in statu pessimo est.

17-um. Rector Steph[anus] Balog.

18-um. De moribus probatus, sed in officio negligentissimus.

19-um. Discipulos habet ex pueris 63, ex puellis 39.

20-um. Salarium a discipulis obveniens, media parte restat.

Ötsödini visitatio continuata est d[ie] 13-a Nov[embris] praesentibus a[modo] r[everendo] d[omino] seniore ut loci ministro, judice Steph[ano] Olasz, juratis Mich[aele] Debretzeni, Paulo Kerekes, Georgio Marothi notario, Steph[ano] Jordán curatore.

Punct[um] 1-um, 2-um, 3-um sicut alias.

4-um. Familiae numerantur 605.

5-um, 6-um, 7-um, 8-um, 9-um sicut alias.

10-um. Matricula ducitur ab anno 1749 accurate.

11-um. Salarium in quibusdam naturalibus est mutatum, speciatim in foena, quod per aliquot annos aere parato solutum fuit, sed nunc adursum est, ut in natura solvatur, in quo et ecclesia acquirit.

12-um, 13-um sicut alias.

14-um. Curator St[ephanus] Jordán, caetera puncti hujus requisita observat, sed rationis ejus revisio ab annis jam 9 restat, propter primorum obstinatam dilationem, qua de re serio admoniti, promiserunt se ad sedem dislocatoriam rationem revisuras et tr[actus] notario transmissuros.

Triticum in rationem collegii Debrecinensi colligi jam ceptum est.

15-um. Pauperes 4, publicationib[us] aluntur. Orphani non sunt, attamen public[ationibus].

16-um. Templum, aedifica publica eccl[esiastica] tam in parochia, quam in scholis, sunt partim in optimo, partim in tolerabili statu.

17-um. Ludimagister Daniel Varga, praec[eptor] Georgius Nemes et Ludov[icus] Borsa, praec[eptor] filiarum, qui et capellanus ecclesiae Mart[inus] Pakozdi.

18-um. Probatи sunt ex omni parte, nisi quod r[everendus] praeceptor filiar[um] suu[m].

19-um, 20-um. Diarium nec monitae, pro revisione transtulerit.

[p. 114.] Szentesini visitatio continua est d[ie] 25-a Nov[embris] praesentibus r[everendis] loci ministris Paulo Szalai, Valentino Kis, judice Steph[ano] Mihetz, juratis Steph[ano] Kutas, Joh[anne] Tsák curatore.

Punct[um] i-um, 2-um, 3-um sicut alias.

4-um. Numerus familiarum brevi transmittetur.

5-um, 6-um, sicut alias. Valent[inus] Kis hoc anno est ordinatus et formatis provisus.

7-um. R[everendus] Valentinus Kis deficit libris et canonib[us] eccl[esiasticis] – antecessoris b[bilio]thecam comparavit.

8-um. Sicut alias.

9-um. Matricula ducitur ab anno 1744.

10-um. Sicut anno praeterito.

11-um, 12-um. Proposuit r[everendus] d[ominus] Paulus Szalai, primores in templo suos ordinatas sedes non occupare tempore cultus divini, adeoque rationib[us] propositis re, id faciant imposterum, adhortati sunt.

13-um. Disciplina eccl[esiastica] utcunq[ue] exercetur in eos fornicatores, qui se sponte offerunt, et exorant.

14-um. Curator Sam[uel] Isák, qui suum munus rite exsequitur. Fundum ecclesia, praeter lectionale, publicationes, pia oblata et testamenta nullum habet.

15-um. Pauperes et orphani publicationibus providentur.

16-um. Templum, aedificia publica parochiae et scholarum necessaria magnam partem sunt in statu mediocri. Sepulchreta sunt fossa c[ir]cumdata, sed sine porta, adeoque pecudibus patent.

17-um. Rector Jos[ephus] Szokolai, praeceptores Sam[uel] Bertók, Fr[anciscus] Péter, Steph[anus] Szoboszlai, filiar[um] praeceptores St[ephanus] Csó, Joh[annes] Pirtsi.

18-um. Probat sunt omnes.

19-um. Rector habet discipulos 57, Sam[uel] Bertók 46, Fr[anciscus] Péter 48, St[ephanus] Szoboszlai 145, praecept[or] filiarum non significatus.

20-um. Salaria a parte cassae rite administrantur, verum didactra et in aere et in naturalibus restant, de quo rector querulatus est.

H[ód]M[ező]Vásárhelyini visitatio peracta est d[ie] 26-a Nov[embris], praesentibus loci ministris, ordin[arius] Andr[ea] Kiss, interimali Joh[anne] Lendvai, capellano Petro Beretzk, Franc[isco] Szomor, curatore primar[io] Samuele Vétsei, secundario, juratis Sam[uele] Ketskeméthi, Mich[ael] Motsi et nob[ilis] Joh[anne] Sz. Sárai.

Punctum 1-um, 2-um, 3-um sicut anno praeterito.

4-um. Numerus familiarum nunc erui non potuit, sed brevi eruetur et transmittetur.

5-um, 6-um sicut alias.

7-um, 8-um, 9-um pariter.

10-um. Matricula ducitur ab anno 1747.

11-um. Ut ante.

[p115.] 12-um. Auditores sacra frequentant, p[rae]sertim die solis hora matutina, sed vespertina pauci comparent.

13-um. Disciplina eccl[esiastica] propter impedimenta nota exerceri non potest. Respectu administrationis sacramenti baptizmi[?] r[everendi] d[omi]ni ministri questi sunt de eo, quod nullum certum tempus in administratione ejus possint observare. Cujus definitio ad sedem dislocatoriam rejecta est.

14-um. Curatores eccl[esi]ae sunt super[iori] n[omi]nati, sed ad rationem administrationis dandam obligatur solus secundarius. Ecclesia fundum nullum habet, praeter lectionale, publicationes, pia oblata et testamenta.

15-um. Pauperes 32 et orphani ex publicationibus aluntur, et gratis docentur.

16-um. Templum, aliaque aedificia publica ecclesiae, maxima ex parte sunt bona, praeter scholam puellarum Sam[uel] Békési, quae sepimento indiget. Sepulchreta sunt c[ir]cumvallata.

17-um. Professor Steph[anus] Berei probatus de morib[us] et sedulitate, verum privatim de modo docendi et de orthodoxia servanda admonitus est. Conrector Petr[us] Tószegi, praec[eptor] Jos[ephus] Szabó, Carol[us] Dobai, Fr[anciscus] Ország, Alex[ander] Hollósi, praec[eptor] filiarum Joh[annes] Szabó, Sam[uel] Békési, Paul[us] Békési, Sam[uel] Igaz, Mart[inus] Rákosi, cantores Joh[annes] Somlyai, Mart[inus] Rákosi.

18-um. Sunt omnes probati.

19-um. Professor discipulos habet 58, Petr[us] Tószegi 94, Jos[ephus] Szabó 67, Carol[us] Dobai 36, Paul[us] Ország 60, filiar[um] praec[eptor] Joh[annes] Szabó 102, Sam[uel] Békési 181, Paul[us] Békési 107, Sam[uel] Igaz 181, Mart[inus] Rákosi 158.

20-um. Salaria omnibus exsolvuntur.